

Nr 227.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 35 § 2 mom. och 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.; given Stockholms slott den 21 mars 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 35 § 2 mom. och 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; samt
- 3) förordning om ändrad lydelse av 86 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 35 § 2 mom. och 60 § kommunalskattelagen
den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 35 § 2 mom. och 60 § kommunalskattelagen
den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Nuvarande lydelse:

35 §.

2 mom. Till intäkt — — — tid
(realisationsvinst).

Har egendom, — — — jämförligt
fång.

Såsom skattepliktig realisations-
vinst skall, med i 3 och 4 mom. an-
givna undantag, räknas

a) då fråga är om vinst genom av-
yttring av fast egendom:
om egendomen innehafvs

mindre än 7 år	100 % av vinsten
7 år men mindre än 8 år	75 % > >
8 > > > > 9 >	50 % > >
9 > > > > 10 >	25 % > >

b) då fråga är om vinst genom av-
yttring av lös egendom:

om egendomen innehafvs

mindre än 2 år	100 % av vinsten
2 år men mindre än 3 år	75 % > >
3 > > > > 4 >	50 % > >
4 > > > > 5 >	25 % > >

Vad ovan sagts beträffande fast
egendom skall även äga tillämpning
å tomträtt.

Föreslagen lydelse:

35 §.

2 mom. Till intäkt — — — tid
(realisationsvinst).

Har egendom, — — — jämförligt
fång.

Såsom skattepliktig realisations-
vinst skall, med i 3 och 4 mom. an-
givna undantag, räknas

a) då fråga är om vinst genom av-
yttring av fastighet:
om den innehafvs

mindre än 7 år	100 % av vinsten
7 år men mindre än 8 år	75 % > >
8 > > > > 9 >	50 % > >
9 > > > > 10 >	25 % > >

b) då fråga är om vinst genom av-
yttring av annan egendom än
fastighet:

om egendomen innehafvs

mindre än 2 år	100 % av vinsten
2 år men mindre än 3 år	75 % > >
3 > > > > 4 >	50 % > >
4 > > > > 5 >	25 % > >

Vad ovan sagts beträffande fas-
tighet skall även äga tillämpning å
tomträtt.

¹ Senaste lydelse av 35 § 2 mom. se 1951: 761.

60 §.

Finnes inom kommun municipal-samhälle eller annat administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, skall vid taxering enligt denna lag för en var skattskyldig angivas, huru stor del av beskattningsbar inkomst som å dylikt område belöper, och skola därvid de här ovan givna bestämmelser om beskattningsort hava motsvarande tillämpning. Innefattar stad flera församlingar, skall dock fysisk person, som skall där mantalsskrivas, för av honom i staden bedriven *handelsrörelse* beskattas i den församling, där han skall mantalsskrivas.

(Se vidare anvisningarna.)

60 §.

Finnes inom kommun municipal-samhälle eller annat administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, skall vid taxering enligt denna lag för en var skattskyldig angivas, huru stor del av beskattningsbar inkomst som å dylikt område belöper, och skola därvid de här ovan givna bestämmelser om beskattningsort hava motsvarande tillämpning. Innefattar stad flera församlingar, skall dock fysisk person, som skall där mantalsskrivas, för av honom i staden bedriven *rörelse* beskattas i den församling, där han skall mantalsskrivas.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag skall, såvitt angår 35 § 2 mom., träda i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att före den 1 januari 1952 gällande bestämmelser skola gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år. I övrigt skall denna lag träda i kraft den 1 januari 1953; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1953 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1953 eller tidigare år.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas, att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av 10 § 2 mom. se 1950:309.

Nuvarande lydelse:

10 §.

2 mom. Den statliga — — — här nedan;

b) för *svenska ekonomiska föreningar*, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar: trettio två procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen — — — å livförsäkringsrörelsen.

Föreslagen lydelse:

10 §.

2 mom. Den statliga — — — här nedan;

b) för *andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom* för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettio två procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, — — — beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen — — — å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl med avseende å det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställs år 1952.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 86 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 86 § taxeringsförordningen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

86 §.

För varje — — — 77 § 4 mom.

Hos särskild — — — egen upp-
bördsförvaltning.

Föreslagen lydelse:

86 §.

För varje — — — 77 § 4 mom.

Hos särskild — — — egen upp-
bördsförvaltning.

¹ Senaste lydelse av 86 § se 1951: 330.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende å statlig inkomstskatt *yrkesbeteckning för den skattskyldige*, uppskattad inkomst av olika förvärvskällor, medgivet avdrag för underskott å förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst, medgivna allmänna avdrag som icke avse underskott å förvärvskälla, taxerad inkomst, beloppet av medgivna ortsavdrag, dock ej såvitt angår ensamstående skattskyldig, samt beskattningsbar inkomst med angivande tillika, där det ej framgår av längdens uppställning, av den punkt i 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, enligt vilken skatten skall beräknas;

dels i — — — beskattningsbar inkomst;

dels ock, — — — här ovan.

Sådan anteckning — — — 1 200 kronor.

I förmögenhetslängden anges den till statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende å statlig inkomstskatt uppskattad inkomst av olika förvärvskällor, medgivet avdrag för underskott å förvärvskälla, sammanräknad nettoinkomst, medgivna allmänna avdrag som icke avse underskott å förvärvskälla, taxerad inkomst, beloppet av medgivna ortsavdrag, dock ej såvitt angår ensamstående skattskyldig, samt beskattningsbar inkomst med angivande tillika, där det ej framgår av längdens uppställning, av den punkt i 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, enligt vilken skatten skall beräknas;

dels i — — — beskattningsbar inkomst;

dels ock, — — — här ovan.

Sådan anteckning — — — 1 200 kronor.

I förmögenhetslängden *antecknas yrkesbeteckning för den skattskyldige* samt anges den till statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars
1952.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *vissa ändringar i kommunalskattelagen m. m.* samt anför därvid följande.

1. Fråga om ändring av 60 § kommunalskattelagen.

Inledning. I en den 30 januari 1952 till finansdepartementet inkommen framställning har *överståthållarämbetet* hemställt om sådan ändring i 60 § kommunalskattelagen, att fysisk persons inkomst av rörelse i stad med flera församlingar alltid bleve beskattad i personens mantalsskrivningsförsamling.

Över framställningen har, efter remiss, utlåtande avgivits av *kammarrätten*.

Gällande bestämmelser m. m. Enligt 57 § 1 mom. kommunalskattelagen skall skatt för inkomst av rörelse utgöras till kommun, där rörelsen utövats från fast driftställe. Har fast driftställe icke begagnats, gälla särskilda bestämmelser med avseende å beskattningsorten. Av dessa bestämmelser torde här endast behöva beröras den, som gäller i det fall, att inkomsten förvärvats av fysisk, här i riket bosatt person. I dylikt fall skall rörelseinkomsten beskattas i den fysiska personens hemortskommun. I 2 mom. av sagda paragraf upptagas särskilda bestämmelser rörande beskattningsorten för inkomst av rörelse, som bedrivits av kommunikationsföretag. För det fall att inkomst skall beskattas i mer än en kommun, tillämpas be- träffande fördelningen mellan de olika kommunerna bestämmelserna i 58 § sagda lag.

Vidare gäller enligt 60 § kommunalskattelagen, att därest inom kommun finnes municipalsambälle eller annat administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, för en var skattskyldig skall an- givas, hur stor del av hans enligt kommunalskattelagen beskattningsbara in- komst, som belöper å dylikt område. Vid bedömandet av frågan, å vilket administrativt område inkomst belöper, skall vad som i nämnda lag före-

skrivits om beskattningssort hava motsvarande tillämpning. För rörelseinkomst innebär detta, att bestämmelserna i 57 och 58 §§ tillämpas. Inkomsten beskattas sålunda, när det gäller fysisk person och fråga icke är om rörelse, som bedrivits av kommunikationsföretag, i administrativt område, där rörelsen utövats från fast driftställe. Har rörelsen icke utövats från fast driftställe, sker beskattningen, där den skattskyldige är mantalsskriven. Till ledning vid tillämpningen av föreskriften om uppdelning å olika administrativa områden anföres i anvisningarna till 60 § kommunalskattelagen följande exempel.

A. är mantalsskriven i det inom kommunen B belägna municipalsamhället C och har bedrivit rörelse inom den del av kommunen, som är belägen utanför municipalsamhällets område. Han har haft inkomst dels av rörelsen till belopp av 9 000 kronor och dels av kapital till belopp av 3 000 kronor eller sålunda tillhoppa 12 000 kronor. Efter frånräknande av allmänna avdrag, Ortsavdrag m. m. utgör den beskattningsbara inkomsten 8 000 kronor. Av sistnämnda belopp skola alltså 2 000 kronor upptagas såsom belöpande å municipalsamhället.

De administrativa områden som kunna komma i fråga äro, förutom municipalsamhälle, exempelvis territoriella församlingar, skoldistrikt med egen beskattningsrätt och tingslag.

Den nyss återgivna bestämmelsen i 60 § kommunalskattelagen är emellertid icke undantagslös; en särskild bestämmelse gäller nämligen för handelsrörelse, som i stad med flera församlingar bedrivits av i staden mantalsskriven fysisk person. Enligt denna specialbestämmelse skall inkomst av sådan handelsrörelse beskattas i den av stadens församlingar, där den fysiska personen skall mantalsskrivas, även i det fall då rörelsen utövats från fast driftställe i annan församling inom staden. Att märka är att denna undantagsbestämmelse endast avser stad; något motsvarande stadgande för landskommun finnes ej. Vidare omfattar undantaget icke andra administrativa områden än territoriella församlingar.

Framställningen. I överståthållarämbetets framställning framhålles, att det förhållandet att annan rörelse än handelsrörelse beskattades i den församling, där rörelsen bedrivits, för beskattningsnämndernas och de lokala skattemyndigheternas del erfarenhetsmässigt innebure en mycket stor arbetsbelastning och för de skattskyldiga avsevärda nackdelar. Enligt en från 1950 års taxering i Stockholm hämtad statistik hade inom allenast fyra församlingar i stadens centrum (Klara, Jakobs, Johannes och Adolf Fredriks församlingar) icke mindre än 2 029 skattskyldiga, boende inom andra församlingar, taxerats för kommunal inkomstskatt inom förstnämnda församlingar, medan 472 personer, som där varit boende, taxerats i andra församlingar för inkomst av rörelse. De besvärligheter, som samman-

hängde med fördelningen av kommunalskattepliktig inkomst mellan olika församlingar inom staden, hade fått en synnerligen ökad betydelse genom införandet av preliminär beskattning. En rörelseidkare torde rätteligen böra ingiva såväl allmän preliminär självdeklaration som särskild preliminär självdeklaration före beskattningsårets ingång, åtgärder som i verkligheten i ytterst ringa mån vidtoges. Ofta ingåves endast allmän preliminär deklARATION med påföljd att restitution måste äga rum i mantalskrivningsförsamlingen och kvarstående skatt påföras i rörelseförsamlingen. Till svårigheterna bidroge även den omständigheten, att gränsen mellan handelsrörelse och annan rörelse ofta vore omöjlig att precisera. Huruvida inkomst av modeaffär, skomakeri i förening med skohandel och dylikt vore att betrakta som inkomst av handelsrörelse eller icke bleve ofta föremål för olika bedömande i olika taxeringsnämnder. Härav kunde följa dubbeltaxeringar eller taxeringsbortfall. Ofta bedömde den lokala skattemyndigheten motsvarande fråga på ett sätt, som icke accepterades av beskattningsnämnderna.

Med hänsyn till de mycket stora lättnader och förenklingar i deklARATION- och taxeringsförfarandet, som skulle ernås genom en lagändring, hemställde överståthållarämbetet, att det måtte tagas under övervägande, huruvida icke 60 § kommunalskattelagen kunde ändras så att ordet »handelsrörelse» ersattes med ordet »rörelse».

För att belysa den betydelse, som en dylik lagändring skulle ha för de olika menigheternas skattebehov, hade en statistisk sammanställning utarbetats, avseende de typiska cityförsamlingarna i Stockholm. Därav framginge, att en utvidgning av undantagsbestämmelsen att avse samtliga kategorier av rörelseidkande fysiska personer skulle hava relativt obetydlig inverkan på skatteunderlaget för församlingarnas del. För att uppnå samma totalsumma avgifter skulle en höjning av utdebiteringen behöva ske med allenast 0,3—0,8 öre för skattekrona, i ett fall dock med 2 öre för skattekrona. Det sistnämnda fallet avsåge Klara församling, vars utdebitering sedan gammalt vore bland de lägsta i Stockholm. Den minskning i skatteunderlag, som skulle bliva följden för ett fåtal församlingar, kunde betraktas såsom högst obetydlig.

Remissutlåtandet. Kammarrätten har i sitt yttrande anfört, att syftet med införandet av förevarande bestämmelse syntes hava varit att åstadkomma skatteförstärkning för de i äldre tider ekonomiskt svagare församlingarna i städers och särskilt Stockholms ytterområden. Det kunde dock anmärkas, att något principiellt skäl att i förevarande hänseende göra skillnad mellan handelsrörelse och rörelse i allmänhet icke syntes föreligga.

Det främsta skälet till det nu framförda önskemålet om lagändring vore de svårigheter och det merarbete, som lagstadgandet visat sig vålla efter uppbördsreformens genomförande.

Kammarrätten, som erkände de fördelar som en lagändring, på sätt överståthållarämbetet närmare utvecklat, otvivelaktigt skulle medföra för taxerings- och debiteringsförfarandet, hyste dock vissa betänkligheter mot den föreslagna ändringen på grund av de verkningar densamma kunde komma att få för skattebördan i de olika församlingarna i huvudstaden. Den av överståthållarämbetet förebragta utredningen syntes visserligen giva stöd för antagandet att reformen i det aktuella läget skulle få ringa praktisk betydelse för skatteunderlaget i församlingarna, därvid dock borde bemärkas, att minskningen av skattekronor för vissa församlingar ej skulle bli alldeles oväsentlig. Emellertid syntes den tilltagande citybildningen i Stockholm med därav följande utflyttning av fysiska personer ur vissa församlingar i staden kunna göra frågan mera ömtålig än dagens läge gäve vid handen.

Med hänsyn till den antydda svårigheten¹ att förutse de verkningar för berörda församlingars del, som den förutsatta ändringen kunde medföra, ansåge kammarrätten sig böra ifrågasätta, huruvida icke med genomförandet av lagändringen borde anstå, till dess ytterligare erfarenhet vunnits om den fortsatta, väl även av de aktuella stadsplaneändringarna betingade utvecklingen av bosättningsförhållandena i Stockholm.

De administrativa svårigheter, som det nuvarande systemet vållade, syntes i viss mån kunna avhjälpas genom tillhandahållande av anvisningar att tjäna till ledning vid bedömandet av frågan om en rörelse vore att hänföra till handelsrörelse eller icke.

Tidigare ändringsförslag. 1921 års kommunalskattekommitté föreslog i sitt betänkande angående den kommunala beskattningen (S. O. U. 1924: 53), upphävande av den föreskrift i 14 § punkt d) bevillningsförordningen den 28 oktober 1910, vilken motsvarade den nuvarande undantagsbestämmelsen i 60 § kommunalskattelagen. Kommittén ansåg bestämmelsen oriktig ur principiell synpunkt samt anförde, att den torde sakna betydelse för kyrkoförsamlingarnas ekonomi. För övrigt hade bestämmelsen föranlett praktiska olägenheter i de fall, då skattskyldig i sammanhang med handelsrörelse bedrivit annan rörelse, exempelvis hantverk, i det att allenast inkomsten av handelsrörelsen skolat tagas till beskattning i den församling, inom vilken innehavaren mantalsskrivits.

I remissutlåtandena i anledning av nämnda betänkande gjordes från flera håll erinringar mot kommunalskattekommitténs förslag i denna del. Sålunda anfördes, att bestämmelsen om taxering i mantalsskrivningsförsamlingen av inkomst av handelsrörelse — vilken bestämmelse syntes äga betydelse allenast för Stockholm — visat sig praktiskt ändamålsenlig, då den medfört en behövlig skatteförstärkning till de ekonomiskt svagare församlingarna i stadens yttre delar. Då något missnöje med eller olägenhet

av denna anordning icke vederligen förekommit, syntes den böra bibehållas, och det kunde ifrågasättas, huruvida den icke borde än ytterligare utsträckas till utövarna av de s. k. fria yrkena. Vidare framhölls, att kommitténs förslag innebure för Stockholms del en förflyttning av skatteunderlag till de församlingar, som hade de minsta utgifterna. Från andra håll anfördes att de föreslagna bestämmelserna vore olämpliga för Stockholm och förordades, att enskild skattskyldig skulle taxeras i mantalsskrivningsförsamlingen för all inkomst av inom olika församlingar idkad rörelse.

Från taxeringsnämndsordförandehåll i Stockholm anfördes.

Redan nu föranleder bestämmelsen om fördelning av inkomst utav rörelse mellan olika församlingar i Stockholm avsevärt arbete för såväl de skattskyldiga som taxeringsmyndigheterna, ett arbete som man funnit desto mera betungande, som betydelsen av församlingsavgifterna i Stockholm är förhållandevis ringa. I stället för att söka på denna punkt åstadkomma förenkling och besparing för såväl de skattskyldiga som det allmänna, har kommittén föreslagit att fördelningen skall avse alla rörelseidkare, vilka utövat rörelse inom skilda församlingar i samma kommun. — Den ekonomiska konsekvensen härav för församlingarna i Stockholm skulle säkerligen bliva, att de centrala församlingarna, vilka inrymma affärskvarteren och i vilka redan nu utdebiteringarna äro särskilt låga, blevo gynnade.

Vi föreslå i stället, att fördelning icke skall ske av näringskatt och inkomst av rörelse mellan olika församlingar i Stockholm, för det fall att den skattskyldige där är bosatt eller eljest Stockholm är hans beskattningsort för inkomst- och förmögenhetsskatt, då näringen och inkomsten i sin helhet bör taxeras inom samma församling, där taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga rum. Möjligen bör denna föreskrift tillämpas även å andra kommuner än Stockholm och i vilka särskild folkskolestyrrelse finnes, men hava vi i saknad av kännedom om de skäl, som kunna förefinnas för en uppdelning i andra städer, inskränkt oss till att föreslå en undantagsbestämmelse för Stockholm.

Överståthållarämbetet ansåg en uppdelning av inkomst mellan de olika församlingarna i Stockholm obehöflig. Jämväl kammarrätten ansåg frågan om dispens för huvudstadens del från det föreslagna stadgandet vara förtjänt att undersökas.

I proposition nr 102/1927 förordade föredragande departementschefen en bestämmelse med samma innehåll som nuvarande 60 § kommunalskattelagen samt anförde.

Det principiellt riktiga är givetvis, såsom kommittén framhåller, att den beskattningsbara inkomsten fördelas till beskattning mellan olika administrativa områden. Emot de av kommittén i enlighet härmed föreslagna bestämmelserna i 74 § hava emellertid av taxeringstekniska skäl gjorts invändningar, som jag anser mig böra beakta. Jag har således i förevarande paragraf bibehållit den nu gällande bestämmelsen, att, där fysisk person driver handelsrörelse i stad med flera församlingar, hans inkomst av sådan rörelse skall beskattas i mantalsskrivningsförsamlingen. Däremot anser jag det icke tillrådigt att, såsom ifrågasatts, giva denna undantagsbestämmelse större omfattning än som nu gäller.

Departementschefen. På grund av bestämmelsen i 60 § kommunalskattelagen, att inkomst av annan rörelse än handelsrörelse skall beskattas i den av stadens församlingar, inom vilken den bedrivs, vållas såsom överståthållarämbetets framställning visar för Stockholms del åtskilliga svårigheter av taxeringsteknisk och uppbördsteknisk art. En fortsatt utflyttning från de inre delarna av staden av personer, som där driva annan rörelse än handelsrörelse, exempelvis läkare, tandläkare och advokater, skulle ytterligare öka dessa svårigheter. Därvid skulle, om överståthållarämbetets förslag genomföres, cityförsamlingen visserligen gå miste om det skatteunderlag, som dessa rörelseidkares inkomster utgjort, men förmodligen kommer den att erhålla kompensation genom andra inkomster. Det torde nämligen vara berättigat att antaga, att utflyttningen i varje fall i viss mån kommer att motsvaras av inflyttning i församlingen av rörelsedrivande juridiska personer.

I andra städer än Stockholm torde bestämmelsen hittills icke ha vållat några större olägenheter, med undantag möjligen för de allra största städerna. I flertalet städer har för övrigt hittills icke förekommit mer än en församling. På grund av kommunindelningsreformen torde emellertid från och med innevarande år städer med två eller flera församlingar komma att föreligga i betydligt större antal än tidigare. Det torde dock kunna antagas, att i det övervägande antalet fall ifrågakvarande rörelseidkare äro bosatta i den församling, där rörelsen bedrivs. Med hänsyn härtill torde den föreslagna lagändringen få antagas komma att medföra endast obetydlig förändring av skatteunderlaget i församlingarna i dessa städer.

Då en ändring av 60 § kommunalskattelagen i överensstämmelse med vad som föreslagits kommer att medföra betydande lättnader i taxeringsarbetet och fördelar ur uppbördsteknisk synpunkt, framför allt i Stockholm, utan att innebära någon större olägenhet i ekonomiskt hänseende för de därav berörda församlingarna, får jag förorda att lagändringen genomföres.

2. Ändring av 35 § 2 mom. kommunalskattelagen.

Gällande bestämmelser m. m. Vid 1951 års höstriksdag beslöts i anledning av propositionen nr 170/1951, bland annat, ändrade bestämmelser i avseende å beskattningen av realisationsvinst. Ifrågakvarande bestämmelser ha upptagits i lagen den 30 november 1951, nr 761, om ändring i kommunalskattelagen.

Enligt 35 § 2 mom. kommunalskattelagen i dess nu gällande lydelse göres i fråga om beskattning av realisationsvinst åtskillnad mellan fast egendom, å ena, och lös egendom, å andra sidan. För att skattepliktig realisationsvinst skall föreligga skall, med vissa undantag varom här icke blir fråga,

egendomen ha avyttrats om det är fast egendom inom tio år och om fråga är om lös egendom inom fem år efter förvärvet. Beskattningen av vinsten sker efter en fallande skala.

Enligt de före lagändringen gällande bestämmelserna gjordes emellertid i fråga om realisationsvinstbeskattningen skillnad mellan fastighet, å ena, och annan egendom, å andra sidan. Eftersom i kommunalskattelagen begreppen fast egendom och fastighet icke äro liktydiga, har således genom 1951 års lagstiftning en viss förskjutning skett mellan de olika grupperna egendom gentemot vad tidigare gällde. När i kommunalskattelagen talas om fast egendom torde därmed avses vad som civilrättsligt är att hänföra till fast egendom. Begreppet fastighet i kommunalskattelagen är däremot icke helt överensstämmande med det civilrättsliga begreppet fastighet. Sålunda förstås enligt 4 § kommunalskattelagen med fastighet i skatterättslig mening vad som enligt allmän lag är att hänföra till fast egendom så ock byggnad, ändå att den enligt allmän lag ej är hänförlig till fast egendom; dock skall registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft med mera icke föranleda därtill, att sålunda registrerad egendom allenast på denna grund i beskattningsavseende hänföres till fastighet. Genom bestämmelsen göres sålunda avvikelse från det civilrättsliga begreppet fast egendom i såväl utvidgande som inskränkande riktning.

Departementschefen. Då det icke torde ha avsetts, att i förevarande hänseende avvika från kommunalskattelagens i andra sammanhang tillämpade fastighetsbegrepp, får jag förorda sådan ändring av bestämmelserna, att i fråga om realisationsvinstbeskattningen skillnad kommer, som tidigare, att upprätthållas mellan fastighet, å ena, och annan egendom, å andra sidan.

3. Ändring av 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt.

Inledning. I en den 29 oktober 1951 dagtecknad skrivelse har *lantbruksstyrelsen* hemställt om översyn av de beskattningsregler, som gälla för sambruksföreningar och medlemmarna i sådana föreningar. Innan jag lämnar en närmare redogörelse för innehållet i nämnda framställning, torde jag något få beröra de bakomliggande förhållandena.

För drivande av gemensamt jordbruk har genom lagstiftning år 1948 tillskapats en särskild typ av ekonomisk förening, kallad sambruksförening. För sådan förening gälla bestämmelserna i lagen den 30 april 1948 (nr 218) om sambruksföreningar. Enligt denna lag kan dylik förening bildas antingen av grannar i en by, vilka sammanskjuta sina ägor och överlåta dessa på föreningen, eller ock genom att ett antal lantarbetare eller andra i jord-

bruk kunniga personer bilda en förening, som förvärvar eller arrenderar en större jordegendom för gemensamt bruk. Föreningarna skola centralt registreras hos lantbruksstyrelsen. För registrering fordras bland annat, att en ekonomisk plan för föreningens verksamhet antagits. Planen skall i samband med registreringen hos lantbruksstyrelsen underkastas en saklig granskning ur jordbruksekonomisk synpunkt.

Medlemmarna i en sambruksförening skola vara såväl berättigade som förpliktade att själva delta i jordbruksarbetet. På medlemmarna ställes det kompetenskravet, att de skola vara kunniga i jordbruk eller äga annan för verksamheten erforderlig yrkeskunskap. Medlem äger givetvis uppbära lön för sitt arbete åt föreningen. Arbetslön, som på förhand tillförsäkras medlem, skall bestämmas med iakttagande av all den varsamhet, som betingas av önskemålet om en betryggande fondbildning. Vid tillämpningen av denna bestämmelse bör, enligt departementschefsuttalande, i orten gällande kollektivavtal för lantarbetare i allmänhet kunna tjäna till ledning.

Lagen föreskriver bokföringsskyldighet för föreningen samt upptager särskilda regler om fondbildning och vinstutdelning.

Av sambruksförenings årsvinst skall sålunda sedan möjligen förefintlig förlust från föregående år täckts minst $\frac{1}{5}$ avsättas till reservfond. Vid beräkningen av det belopp, som sålunda minst skall avsättas, må ej från årsvinsten avdragas lönetillägg eller annan gottgörelse, som med hänsyn till rörelsens resultat lämnas till medlem eller annan. Avsättning till reservfonden må upphöra först då summan av fonden och inbetalat insatskapital uppnått ett belopp motsvarande $\frac{4}{10}$ av taxeringsvärdet å föreningen tillhörig fast egendom samt hälften av det bokförda värdet å föreningens för rörelsen anskaffade övriga tillgångar eller det högre belopp, som kan vara föreskrivet i stadgarna. Nedsättning av reservfonden må beslutas allenast för täckande av förlust. Utdelning må icke ske av annat än den vinst, som förefinnes enligt fastställd balansräkning för sista räkenskapsåret, i den mån vinsten icke skall avsättas till reservfonden. Beräknas utdelning i förhållande till inbetalt insatskapital må den fastställas till högst 5 procent å insatskapitalet.

Beträffande beskattningen av sambruksförenings inkomst gäller följande.

Föreningen beskattas såsom ekonomisk förening, vilket bl. a. innebär, att den enligt 10 § förordningen om statlig inkomstskatt skall utgöra sådan skatt med 32 procent. En följd av att sambruksförening skall beskattas såsom ekonomisk förening är vidare, att utdelning i annan form än lönetillägg eller annan dylik gottgörelse från föreningen till delägarna kommer att beskattas två gånger, nämligen såväl hos föreningen som hos delägarna.

Den inkomst, föreningen kan komma att få genom jordbruksverksamheten, skall beskattas efter de för beräkning av inkomst av jordbruksfas-

tighet i 21—23 §§ kommunalskattelagen stadgade grunder. Det torde få antagas, att sambruksföreningarna, vilka äro bokföringspliktiga, komma att begagna sig av möjligheten att beskattas efter bokföringsmässiga grunder i enlighet med 1951 års lagstiftning i ämnet. Oavsett om så sker eller ej gälla på ett undantag när för sambruksförening samma regler rörande beräkningen av inkomsten av jordbruksfastighet som för andra jordbruksidkare. Den antydda undantagsbestämmelsen återfinnes i 22 § 1 mom. sista stycket kommunalskattelagen. Enligt detta stadgande må föreningen njuta avdrag för lönetillägg eller annan sådan gottgörelse, som utgått med hänsyn till rörelsens resultat till medlem eller annan. Att annan form av lön är avdragsgill, även om den utgår till medlem, följer av vanliga regler. På grund av de i lagen om sambruksföreningar givna reglerna, må, som förut anförts, dylika lönetillägg eller liknande gottgörelser icke utbetalas med mindre lagstadgad avsättning till reservfond skett.

Delägarnas inkomster från föreningen skola beskattas efter följande grunder.

Vad delägare uppbär i form av lön eller lönetillägg utgör för delägaren inkomst av tjänst och beskattas endast hos honom, eftersom föreningen får avdrag vid inkomstberäkningen för utbetalningar av dylikt slag. Utdelning av vinst i förhållande till andelskapitalet beskattas hos delägaren såsom inkomst av kapital. Belopp, som utgått i utdelning, torde regelmässigt komma att beskattas både hos föreningen och delägaren. Att märka är, att såsom utdelning skall jämlikt 38 § 1 mom. kommunalskattelagen anses, vad som vid föreningens upplösning utskiftas till medlem utöver inbetald insats.

Framställningen. I sin framställning erinrar lantbruksstyrelsen inledningsvis om ett uttalande under förarbetena till lagstiftningen om sambruksföreningar, däri framhållits att föreningsjordbruket utgjorde på en gång ett medel att av små brukningsdelar skapa sådana jordbruk, där den nutida teknikens resurser kunde tillfullo utnyttjas, och ett medel att bereda dugliga lantarbetare en självständigare ställning utan en fortsatt uppdelning av jordbruksarealen i individuellt brukade småställen. Det rådde enighet därom, att det förelåge ett intresse att få denna driftsform prövad i vårt land. Enligt lantbruksstyrelsens åsikt vore det härvid angeläget, att sambruksföreningarna finge arbeta under såvitt möjligt likartade betingelser som enskilda brukare. Det statliga stödet till sambruksföreningar vore i kungörelserna nr 342 och 366/1948 också konstruerat enligt i huvudsak samma principer som stödet åt enskilda brukare. Även ifråga om beskattningen torde likställighet böra eftersträvas.

Emellertid syntes årsvinsten för en sambruksförening komma att beskattas hårdare än årsvinsten för en enskild brukare. Att belopp, som åt-

ginge till utdelning på andelarna, komme att beskattas två gånger vore ett förhållande som i detta sammanhang kunde lämnas åsido, men de belopp som därutöver måste hoparbetas till amorteringar på statsgaranterade driftslån och till bildande av reservfond, komme, till följd av de avsevärda skattesatser, som vore rådande inom bolags- och föreningsbeskattningen, att beskattas så hårt, att lämpligheten av beskattningsreglerna med fog kunde ifrågasättas. Årsvinsten måste vara betydande för att efter skattens erläggande räcka till för amorteringar och fondbildning.

Förevarande spørsmål hade såvitt anginge belopp, som skulle avsättas till reservfond, berörts i det betänkande (SOU 1946: 70), varå propositionen med förslag till lag om sambruksföreningar grundats. I betänkandet hade återgivits ett uttalande av bevillningsutskottet vid 1943 års riksdag avseende beskattningen av jordbrukskassor m. m. samt vidare anförts.

Av bevillningsutskottets uttalanden framgår, att ur principiell synpunkt invändningar kunna resas mot stöd genom skattelättnader åt viss typ av juridisk person. Emellertid synes det här aktuella skattespörsmålet i väsentlig mån äga annan karaktär än det av bevillningsutskottet närmast åsyftade fallet. Visserligen drabbas ej juridiska personer av någon skatteprogression, men de småbrukare och lantarbetare, vilka i första hand ifrågakomma såsom medlemmar i sambruksförening, torde genomsnittligt ha så låga inkomster, att den för fysisk person gällande skatteprogressionen icke annat än undantagsvis gör sig märkbar i nämnvärd grad. Med nuvarande skattesatser torde man kunna utgå från att sambruksförening såsom juridisk person kommer att drabbas av en skatt på minst 40 procent på den redovisade vinsten. Ehuru på nu förevarande punkt ej är fråga om belopp, som beskattas mer än en gång, kan sålunda icke desto mindre en av föreningsbildningen föranledd skatteökning påvisas. Man torde då med fog kunna även här åberopa det ovan anförda argumentet, nämligen att det måste anses otillfredsställande att ökad skattebörd inträder, då ett antal lägre inkomsttagare inom jordbruket i enlighet med statsmakternas rekommendation sammansluta sig till en förening för fortsättande av samma verksamhet, som den de tidigare bedrivit. Därest man överhuvud taget vill fasthålla vid tanken, att i lagen upptaga regler om fondavsättning — för vilken ståndpunkt starka skäl synas tala — lärer även en jämkning av skattelagstiftningen i sist angivna hänseende böra övervägas.

Remissutlåtanden. Över lantbruksstyrelsens framställning ha, efter remiss, *utlåtanden* avgivits av kammarrätten och länsstyrelsen i Östergötlands län. Båda myndigheterna avstyrka lagstiftningsåtgärder i anledning av framställningen.

Kammarrätten anför sålunda, att en ändring av skatteförfattningarna i enlighet med den remitterade framställningen skulle innebära, att ett särskilt gynnsamt beskattningssystem infördes för sambruksföreningar. Det måste emellertid rent principiellt vara mindre lämpligt att låta en viss typ av ekonomiska föreningar intaga en särställning i skattehänseende. Enahanda skäl, som i framställningen anförts, torde kunna åberopas till stöd

för ändrade beskattningsregler jämväl för andra grupper av ekonomiska föreningar. Enligt vad kammarrätten inhämtat hade sedan lagens tillkomst allenast en förening varit i verksamhet, varjämte två föreningar skulle börja sin verksamhet under loppet av år 1952. Av en enda förenings verksamhet, som pågått en relativt kort tid, kunde man näppeligen finna någon ledning vid ett försök till bedömning av i framställningen aktuella skattefrågor. Med hänsyn härtill kunde det starkt ifrågasättas, om tillräcklig anledning för närvarande förelåge att vidtaga en lagstiftningsåtgärd, som skulle medföra en avvikelse från det skattesystem, som gällde för ekonomiska föreningar. Enligt kammarrättens mening borde någon ändring av gällande bestämmelser för beskattning av sambruksföreningar i varje fall icke vidtagas, förrän ytterligare utredning ägt rum om nuvarande beskattningssystemets verkningar för de i sådana föreningar intresserade jordbrukarna.

Liknande synpunkter anföras jämväl av *länsstyrelsen i Östergötlands län*, som tillika framhåller att någon möjlighet att uppnå samma betingelser i beskattningshänseende vid föreningsbildning som de för enskilda brukare gällande icke kunde föreligga. Sambruksföreningen såsom sådan borde givetvis i sin egenskap av juridisk person och särskilt rättssubjekt själv beskattas för den vinst som uppstode genom föreningens verksamhet. Att avväga skattesatsen för föreningen så att samma resultat nåddes som vid en beskattning enbart av medlemmarna vore ogenomförbart redan av det skälet, att den statliga skatten för fysiska personer utginge efter progressiv skala. Alldeles bortsett från de tekniska svårigheterna skulle en sådan anordning enligt länsstyrelsens uppfattning innebära en omotiverad privilegiering av föreningens medlemmar med hänsyn till de stora fördelar, föreningsformen i flera andra hänseenden medförde.

Vidare framhåller länsstyrelsen, att en sambruksförening regelmässigt bildades utan större kapitallinskott från medlemmarnas sida, varför det förelåge ett starkt intresse av att eventuella vinster användes för konsolidering av föreningens ställning. Lagen om sambruksföreningar innefattade också bestämmelser av tvingande art rörande vinstdispositionen. Efter avsättningen till reservfonden skulle i enlighet med stadgarnas närmare föreskrifter utdelning ske av ränta å insatserna. Därest ytterligare avsättning till fonder ej beslutades, finge eventuellt överskott utdelas bland medlemmarna eller andra anställda såsom tillskott å lön och bleve då enligt föreskrifterna i 22 § kommunalskattelagen beskattat hos mottagaren, ej hos föreningen. Med hänsyn till de förmånliga regler som sambruksföreningarna kunde tillämpa för avskrivning och för värdering av tillgångar syntes det föga sannolikt att sambruksföreningarna skulle komma att till beskattning redovisa några större vinster.

Visserligen vore det riktigt att de belopp, som åtginge till amortering av

lån, icke finge avdragas vid taxeringen. I den remitterade framställningen syntes ha förutsatts, att det förhållandet att sambruksföreningarna hade att erlægga förhållandevis stora årliga amorteringar å driftslån i och för sig skulle medföra, att stora vinster måste redovisas till beskattning. Detta antagande ägde emellertid ej obetingad giltighet. Avbetalningarna kunde uppvägas av avskrivningar och komme därför ej alltid till synes i den skattemässiga vinsten. Sambruksföreningarna hade i regel att förränta ett avsevärt större främmande driftskapital än vad fallet vore beträffande enskilda brukare och det syntes med hänsyn jämväl härtill icke antagligt att de skattemässiga årsvinsterna hos föreningarna skulle komma att uppgå till högre belopp.

Enligt länsstyrelsens mening borde, om det skulle befinnas påkallat att förbättra de ekonomiska betingelserna för dessa föreningar, åtgärder i sådant syfte icke ske skattevägen utan i form av direkta statsbidrag.

Länsstyrelsen har jämväl diskuterat olika möjligheter för den händelse skattelättnadslinjen ändock skulle föredragas och har därvid kommit till det resultatet, att skattelättnad kunde medgivas antingen genom en nedsättning av skattesatsen för föreningen eller genom att undantaga fondavsättningarna från beskattning.

Länsstyrelsen har icke ansett sig kunna förorda sistnämnda alternativ, utan framhållit, att sambruksföreningarna icke kunde till organisation och verksamhetssätt anses likartade med de juridiska personer, som jämlikt bestämmelserna i 29 § 3 mom. kommunalskattelagen åtnjöte där åsyftad skattelättnad. Föreskrifter om avsättning till reservfond hade till syftemål att tillförsäkra sambruksföreningarna en konsoliderad ekonomisk ställning, därvid särskilt torde ha beaktats föreningarnas stora kreditbehov. Den kapitalbildning som därvid skedde vore icke föremål för beskattning till statlig förmögenhetsskatt. Att undantaga fondavsättningarna från inkomstbeskattning syntes länsstyrelsen med hänsyn till arten av föreningarnas verksamhet och övriga omständigheter innebära ett avsteg från eljest tillämpade principer, som svårligen kunde motiveras.

En nedsättning av skattesatsen vid den statliga beskattningen syntes därför länsstyrelsen vara den enda framkomliga vägen för ernåendet av skattelättnad för sambruksföreningarna. Huru långt man därvid borde gå finge bli beroende av den styrka, med vilken önskemålet att ur rent sociala synpunkter gynna ifrågavarande föreningsform kunde göra sig gällande.

Departementschefen. Under förarbetena till lagstiftningen om sambruksföreningar framhölls, att det ur flera synpunkter vore ett samhällligt intresse att möjlighet skapades för jordbruksarbetare och ägare av mindre jordbruksfastigheter att bedriva jordbruk i kollektiv form. Genom nämnda lagstiftning har en sådan möjlighet anvisats i form av sambruksförening.

I praktiken torde detta vara den för nämnda kategorier enda användbara formen. Det samhälleliga intresset för denna typ av föreningar har vidare kommit till uttryck däri, att föreningarna erhållit möjlighet till statligt stöd i form av statsgaranterade lån m. m. i ungefär samma utsträckning som enskilda jordbrukare.

I lantbruksstyrelsens framställning påvisas, att årsvinsten för en sambruksförening kommer att beskattas hårdare än årsvinsten för en enskild jordbrukare. Man borde därför på detta område söka åvägabringa likställdhet mellan sambruksföreningar och enskilda jordbrukare.

Jag är ense med lantbruksstyrelsen, att det av många skäl vore önskvärt åvägabringa största möjliga likställdhet å beskattningens område mellan sambruksföreningar och enskilda jordbrukare. En förutsättning för att syftet med lagstiftningen om sambruksföreningar skall nås är uppenbarligen, att föreningen får arbeta under någorlunda likartade betingelser som enskilda jordbrukare. Även om vissa fördelar äro förenade med föreningsformen, torde, därest föreningen blir avsevärt hårdare beskattad än den enskilde jordbruksidkaren, denna form för drivande av jordbruk komma att få föga anslutning. Särskilt med hänsyn härtill synes det mindre lämpligt, att — såsom remissmyndigheterna föreslagit — låta frågan vila till dess större erfarenhet vunnits rörande verkningarna av nuvarande beskattningsregler.

Av vad jag förut anfört framgår, att ur beskattningssynpunkt vissa nackdelar äro förenade med föreningsformen. De hörda myndigheterna ha likväl motsatt sig lagstiftningsåtgärder på detta område främst av det skälet, att man icke borde i beskattningshänseende behandla en viss grupp av ekonomiska föreningar förmånligare än andra föreningar med ekonomiskt syfte. Åtskilliga andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar kunde med lika rätt göra anspråk på motsvarande skattelindring. Det borde, enligt remissmyndigheterna, vidare beaktas, att vissa fördelar vore förbundna med drivandet av verksamhet i ekonomisk förenings form, vilket kunda motivera en hårdare beskattning av sådana föreningar i jämförelse med enskilda personer.

Jag kan i så måtto dela remissmyndigheternas uppfattning, att jag anser en särbehandling i beskattningshänseende av olika grupper av ekonomiska föreningar i princip icke böra ifrågakomma. Emellertid torde det icke i alla lägen vara rimligt att fasthålla vid denna princip. Enligt min uppfattning förete sambruksföreningar sådana särdrag gentemot andra ekonomiska föreningar, att ett avsteg från principen måste anses motiverat.

Till en början må framhållas, att sambruksförening måste ha ett begränsat antal medlemmar, och att dessa medlemmar regelmässigt erhålla sin huvudsakliga inkomst från föreningen. Man kan också antaga, att medlemmarna erlægga statlig inkomstskatt efter en betydligt lägre procentsats än föreningen.

En ytterligare omständighet, som bör beaktas i detta sammanhang, är den, att sambruksförening icke — i motsats till åtskilliga andra ekonomiska föreningar med ringa antal delägare — har möjlighet att anpassa de utgående lönebeloppen så att någon vinst icke redovisas av föreningen.

Med åberopande av det sagda vill jag för egen del förordna en uppmjukning av de för ifrågakommande föreningar gällande beskattningsreglerna.

Vid övervägandet, huru en lindring av sambruksförenings beskattning skall kunna åstadkommas, synes man — som länsstyrelsen i Östergötlands län anfört — närmast ha att välja mellan att antingen medgiva skattefrihet för avsättning till reservfond eller bestämma skattesatsen för sambruksförening till lägre procenttal än 32. Det förstnämnda alternativet, vilket visserligen icke är okänt i skattelagarna, synes mig av skäl, som angivits av nämnda länsstyrelse, mindre lämpligt i förevarande fall. Jag vill därför för egen del förordna det andra alternativet.

Frågan blir då vilken skattesats, som lämpligen bör väljas. För närvarande förekomma i 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt fyra olika skattesatser, nämligen 40 procent för bl. a. aktiebolag, 32 procent för bl. a. ekonomiska föreningar, 10 procent för försäkringsanstalter, i den mån de driva livförsäkringsrörelse, och 15 procent för bl. a. ideella föreningar och stiftelser.

Enligt min uppfattning bör det icke ifrågakomma, att för sambruksföreningarnas del bilda ytterligare en grupp med särskild skattesats. Om möjligt böra de hänföras till någon redan befintlig grupp och därvid synas övervägande skäl tala för att välja den grupp där skattesatsen är 15 procent.

Slutlig ståndpunkt till den nu föreliggande frågan har på grund av dess samband med vissa förslag i 1949 års skatteutrednings betänkande angående den statliga direkta beskattningen icke kunnat tagas förrän nu. Då det är önskvärt att den nya bestämmelsen för sambruksförening blir tillämplig redan vid 1952 års taxering, anser jag mig böra förordna att ändringsförslaget framlägges redan till innevarande års riksdag.

4. Ändring av 86 § taxeringsförordningen.

Jämlikt 34 § kungörelsen den 28 september 1928 (nr 382) med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet, sådan paragrafen lyder enligt kungörelsen den 21 december 1951, nr 833, skall statistiska centralbyrån för varje år upprätta och tillsammans med redogörelse för de skattskyldigas fördelning å verksamhetsgrupper och inkomstklasser samt förmögenhetsfördelningen i riket från trycket utgiva berättelse över taxeringen i riket. Uppgifter till denna berättelse ha hittills erhållits på i huvudsak följande sätt. Uppgifter rörande skattskyldigas inkomst och förmögenhet ha upp-

tagits enligt åsatta taxeringar och hämtats direkt ur de årliga taxeringslängderna. Vidare har enskild person i samband med avgivandet av allmän självdeklaration haft att lämna särskilda uppgifter om yrke m. m. Sålunda har han haft att angiva, vilken av åtta i deklaraionsformuläret upptagna närings- och verksamhetsgrenar han tillhört, samt vidare angiva sin ställning inom respektive näring eller verksamhet d. v. s. huruvida han varit egen företagare, anställd eller icke yrkesverksam. Sammanlagt 24 olika kombinationer ha varit tänkbara och varje kombination har haft en särskild kodbeteckning. Denna beteckning — i författningarna benämnd yrkesbeteckning — skall taxeringsnämndens ordförande enligt 86 § taxeringsförordningen anteckna i vederbörande inkomstlängd för envar i längden upptagen skattskyldig, som taxerats till statlig inkomstskatt. Något motsvarande stadgande för förmögenhetslängd finnes ej. Såväl inkomstlängd som förmögenhetslängd innehåller en särskild kolumn avsedd för denna yrkesbeteckning. Hittills har yrkesbeteckningen, ehuru uttrycklig föreskrift härom i taxeringsförordningen saknats, jämväl införts i förmögenhetslängden av taxeringsnämndernas ordförande. Sedan taxeringslängderna överlämnats till länsstyrelsen, har där på särskilda listor för varje skattskyldig i en viss yrkesgrupp angivits den sammanräknade nettointäkten. Dessa listor ha sedan översänts till statistiska centralbyrån och där bearbetats. Resultatet av denna bearbetning har sedan framlagts i den förenämnda berättelsen över fördelningen av inkomst och förmögenhet inom olika yrkesgrupper.

I samband med att ett särskilt befolkningsregister upprättats inom statistiska centralbyrån kommer från och med innevarande års taxering en annan metod att tillämpas för insamlande av uppgifter till den årliga inkomststatistiken. Denna kommer hädanefter att grunda sig på uppgifter från allenast ett mindre antal skattskyldiga. Sålunda komma uppgifter att erfordras endast för omkring en tiondedel av de i inkomstlängderna intagna fysiska personerna. Uppgifter rörande yrke och nettointäkt m. m. skola av taxeringsnämndsordförandena lämnas å särskilda för ändamålet iordningställda blanketter. Med hänsyn härtill är något införande i inkomstlängden av de skattskyldigas yrkesbeteckning icke längre erforderligt. Nämnda blanketter skola sedan av taxeringsnämndernas ordförande inlevereras till länsstyrelsen, som därefter översänder materialet till statistiska centralbyrån, där det undergår statistisk bearbetning. Beträffande statistiken över förmögenhetsfördelningen skall däremot alltjämt insamlandet av uppgifter ske i huvudsak enligt det hittills tillämpade förfarandet, då något urvalsförfarande beträffande de i förmögenhetslängden införda skattskyldiga på grund av det relativt ringa antalet ansetts icke kunna äga rum. Uppgifter om yrkesbeteckning måste för den skull alltjämt införas i förmögenhetslängderna.

Eftersom något införande i inkomstlängden av yrkesbeteckningar för de skattskyldiga icke längre är erforderligt, bör bestämmelsen i 86 § taxeringsförordningen om dylik anteckning utgå. I stället bör i samma paragraf intagas föreskrift, att anteckning om yrkesbeteckning skall ske i förmögenhetslängd.

5. Departementschefens hemställan.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 35 § 2 mom. och 60 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 2) förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; samt
- 3) förordning om ändrad lydelse av 86 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Jag hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lennart Eriksson.
